

Fordítói előszó

„Ha író volnék és meghalnék”, írja Roland Barthes, „mennyre szeretném, ha életem egy baráti és hanyag, nemtörődöm életrajz révén csupán néhány részletre, kedvtelésre, hajlandóságra, mondjuk, »biografémára« szorítkozna, amelyeknek mozgékony különössége minden sors elől kitérne, és, akárcsak az epikuroszai atomok, eljutnának valamely eljövendő egészbe, amely hasonló szétszórátásra ítéltetett; röviden szólva, egyfajta hiányos élet lenne ez, ahogy Proust tudta megírni a magáét a művében” (Barthes: „Előszó”, in: *Sade, Fourier, Loyola*. Budapest, Osiris, 2001, 13–14. Romhányi Török Gábor fordítása). Valami efféle történik Roberto Bolaño *La literatura nazi en América* [Náci irodalom Amerikában] című 1996-os könyvében, csupán azzal a különbséggel, hogy azok az írók, akikről Bolaño beszél, sosem léteztek. A kötet rövid, fiktív életrajzokat tartalmaz, szereplőit közös politikai-ideológiai vonzalmuk köti össze.

Celina Manzoni, Roberto Bolaño nagyszerű argentin kritikus Marcel Schwob épp száz évvel korábban, 1896-ban megjelent *Vies imaginaires* [Képzelt életek] című könyvével, valamint Jorge Luis Borges 1935-ös *Az aljasság világtörténete* című kötetével rokonítja a *La literatura nazi* életrajzait, és Schwobot idézve hangsúlyozza, hogy egy életrajznak nem kell feltétlenül igaznak lennie, elég, ha emberi jellemvonásokkal felruházott, egyedi káoszt tár az olvasók elé. A Bolaño-kötet utolsó írásának címszereplője – „Ramírez Hoffman, el infame” (A gyalázatos Ramírez Hoffman) – megjelenik az ugyanebben az évben (1996-ban) kiadott kisregényben, a *Távoli csillagban* is. A műben számos intertextus nyomára bukkanhat az olvasó: Borges vagy Schwob korábban említett művein túl a levegőbe a repülőgép kondenzcsíkjával verseket író pilóta-költő például a chilei Raúl Zurita *La vida nueva* című művét idézi.

Edelmira Thompson de Mendiluce itt közölt életrajza a kötet nyitódarabja.

Kutasy Mercédesz

ROBERTO BOLAÑO

Náci irodalom Amerikában

Edelmira Thompson de Mendiluce

Buenos Aires, 1894 – Buenos Aires, 1993

Tizenöt évesen adta ki első verseskötetét, *Papának* címmel, amely szerény helyet biztosított neki a Buenos Aires-i társadalom felső köreiben, a megszámlálhatatlan költőnő között. Attól fogva állhatatosan látogatta Ximena San Diego és Susana Lezcano Lafinur szalonját, akik a XX. század hajnalán a líra és a jó ízlés diktátorai voltak a La Plata folyó mindkét partján. Első versei, ahogyan logikusan feltételezhető, gyermeki érzelmekről, vallásos gondolatokról és kertekről szólnak. Kacérkodott a gondolattal, hogy apácának álljon. Megtanult lovagolni.